

Catefix is een plantaardig middel dat met een lagedrukspuit direct op en in de nesten van de eikenprocessierups wordt gespoten. Het bestaat uit glucoseverbindingen en fixeert en verhardt het nest, inclusief de rupsen en hun haartjes. Poel Bosbouw begint nu met wetenschappelijk onderzoek naar het product, in samenwerking met Catefix-fabrikant Toriel Lijmen en leverancier Catefix. Lars Rodrigues van Poel Bosbouw: 'We willen weten of Catefix 100 procent onschadelijk is voor het milieu en of fixatie de overlast van de haren voorgoed wegneemt. In het najaar kunnen we resultaten publiceren.'

Auteur: Karlijn Santi Raats

'Wellicht is Catefix het ei van Columbus, maar dat moeten we eerst goed onderzoeken'

Poel Bosbouw stuurt gefixeerde nesten op naar universiteit van Osnabrück

Dit voorjaar heeft Poel Bosbouw, samen met de gemeente Apeldoorn, als proef veertig nesten bij een sportveld in de gemeente behandeld met het curatieve eikenprocessierupsmiddel Catefix ('cate' van *caterpillar* (rups) en 'fix' van 'fixeren'). Lars Rodrigues van Poel Bosbouw coördineert de proef: 'Poel Bosbouw is als dealer en eikenprocessierupsspecialist op zoek naar een duurzame oplossing als aanvulling op bestaande bestrijdingsmethodes; we hopen die te vinden in Catefix. Met een duurzame oplossing bedoelen wij een biologisch-plantaardig, volledig selectief middel, waarmee je in de uitvoering eenvoudig kunt werken. Het zou kunnen dat Catefix dat is, maar dat moeten we goed onderzoeken.'

Onderzoek

Na eind juli, wanneer de vlinders zijn uitgevlogen, blijven de nesten nog even hangen, om te bekijken of ze goed in de boom blijven hangen als ze gefixeerd zijn. In september gaan Poel Bosbouw en de gemeente Apeldoorn een aantal van deze gefixeerde nesten verwijderen en opsturen naar de universiteit van Osnabrück. Deze universiteit is bereid om de nesten te analyseren. Daarnaast bestaat de ambitie om de nesten ook door de Wageningen Universiteit te laten onderzoeken. Rodrigues: 'We willen weten in hoeverre zo'n gefixeerd nest verteert, hoeveel rupsenharen er nog in zitten en hoe schadelijk deze nog zijn. We hopen in november of december de wetenschappelijk onderbouwde

resultaten te kunnen presenteren.'

Dit laatste is voor Poel Bosbouw van wezenlijk belang. 'Er zijn marktpartijen met biologisch-plantaardige alternatieven die van alles beweren over hun product, maar niets onafhankelijk hard kunnen maken. Dan sta je al met een-nul achter,' aldus Rodrigues.

De keuze voor de universiteit van Osnabrück vloeit voort uit het feit dat de vraag naar Catefix in Duitsland groter is dan in Nederland. 'In Duitsland is überhaupt meer vraag naar selectieve biologisch-plantaardige bestrijdingsmiddelen dan in Nederland. Er wordt veel geïnvesteerd in onderzoek, biologisch-plantaardige middelen

worden snel omarmd en er wordt in verhouding minder gespoten met nematoden of *Bacillus thuringiensis*. We hebben een grote afnemer in Duitsland, boomverzorger Jurgen Unger van Eichorn Baumpflege. Hij heeft een lans gebroken voor Catefix in de Duitse media en heeft erover verteld in verschillende grote televisieprogramma's. Hij heeft contact gelegd met diverse Duitse laboratoria voor nader onderzoek, waaronder de universiteit van Osnabrück.'

Claims onderbouwen

Catefix-oprichter Maurice van Gaalen stelt dat de gefixeerde nesten niet loslaten: 'We hebben gemiddelde nesten behandeld ter grootte van een basketbal. Die nesten zijn doordrenkt met Catefix. Niet alleen de buitenkant, maar ook alles wat erin zit plakt vast en wordt hard. Die nesten zitten stevig aan de boom vast door het spinnsel; Catefix versterkt dit alleen maar.' Van Gaalen heeft op golfbaan Scherpenbergh ook waargenomen dat er gaten zitten in de gefixeerde, gekrompen nesten. 'Het vermoeden bestaat dat de nesten dienen als voedsel in de ecologische keten. Zodra het nest gefixeerd is en de rups dood, is het gefixeerde nest een natuurlijke habitat voor andere beestjes en hoeft het dus niet weg.'

Rodrigues is benieuwd of het onafhankelijke onderzoek deze claim en dit vermoeden zal onderbouwen. 'Het zou geweldig zijn als we onomwonden kunnen stellen dat je gefixeerde nesten gewoon kunt laten hangen en dat ze geen schade voor het milieu of de gezondheid opleveren, of dat ze na een aantal jaren verteerd zijn of als voedsel in de keten hebben gediend.' Van Gaalen concludeert: 'Onze claim is nu dat Catefix in ieder geval de directe overlast wegneemt van alles wat in het nest zit. De rupsen gaan na het fixeren met Catefix niet in één keer dood, maar waarschijnlijk wel binnen een week, doordat ze geen voedsel kunnen zoeken. Maar het is niet relevant of ze sterven of niet. Ze kunnen nergens meer heen en de haren ook niet, dus de overlast is direct weg.'

Methodes combineren

Voorlopers gaan tot nu toe over op het gebruik van Catefix, volgens Rodrigues. 'Dit zijn overheden, instanties, boomverzorgers, groenvoorzieners, hoveniers en beheerders van recreatieparken, die bewust op zoek zijn naar een selectief middel om overlast door brandharen te bestrijden. Of ze zoeken een middel waarmee ze makkelijk kunnen werken in

'We willen de nesten ook laten onderzoeken door een Nederlandse universiteit, het liefst door Wageningen'

particuliere tuinen waar je met de spuitmachine in kunt rijden.'

Catefix kan volgens Rodrigues een aanvulling vormen op het wegzuigen van rupsennesten, maar ook op preventieve bestrijding met biologische middelen. 'Heel grote eikenbomen van 30 tot 40 m hoog, voor de deur van een school of op een andere risicolocatie en vol met rupsen, behandel die in hemelsnaam preventief met een biologisch middel. Daarnaast blijft wegzuigen een effectieve curatieve bestrijding. Er komen tijdens het wegzuigen niet méér haartjes vrij dan bij het fixeren van een nest met Catefix; de vrijkomende haartjes worden door de zuigende luchtstroom de machine in gezogen. Goede bestrijding bestaat dan ook uit een combinatie van methoden, mits goed toegepast.'

De praktijk

Wanneer is Catefix een kosteneffectieve oplossing? Rodrigues: 'Als de hoeveelheid nesten en rupsen niet al te groot is. Uit de praktijk blijkt dat het werken met Catefix vanuit de hoogwerker tijdrovend en belastend is. De bestrijder spuit dan Catefix met een lans van 5 meter de boom in. Het duurt een poosje voordat alles is gefixeerd, vooral als er veel rupsen zijn. Ik zie Catefix vooral als toegevoegde waarde in gevoelige gebieden waar je eenvoudig bij de nesten kunt komen en het aantal nesten te overzien is, maar ook bij particulieren, en tot slot in situaties waarin men kampt met capaciteitsproblemen, dus niet aan voldoende zuigmachines kan komen op momenten dat ze nodig zijn.'

'Catefix is een geschikt middel om snel te kunnen uitrukken'

Er zijn gaten te zien in de gefixeerde, gekrompen nesten. Van Gaalen: 'Het vermoeden bestaat dat de nesten dienen als voedsel in de ecologische keten. Zodra het nest gefixeerd is en de rups dood, is het gefixeerde nest een natuurlijke habitat voor andere beestjes en hoeft het niet weg.'

Van Gaalen is het met Rodrigues eens: 'In 2019 zaten bestrijders aan hun maximale zuigcapaciteit en konden ze niet bij particulieren langsgaan om de overlast weg te nemen. Catefix is een geschikt middel om snel te kunnen uitrukken en in te zetten zonder dat je ervoor gestudeerd hebt. Het is een extra hulpmiddel voor eigen groendiensten en voor boomverzorgers, hoveniers, groenvoorzieners en beheerders of eigenaars van recreatiegebieden, campings, paardenpensions en golfbanen. Met Catefix kun je het probleem met veel meer handen aanvliegen. Als de opdrachtgever besluit dat alles weggezogen moet worden, kan de bestrijdende partij door te fixeren op zijn minst tijd kopen. Gefixeerde nesten kunnen namelijk later weggezogen worden, wanneer de bestrijdingspiek voorbij is.'

Be social

Scan of ga naar:

www.boomzorg.nl/article/33973/wellicht-is-catefix-het-ei-van-columbus-maar-dat-moeten-we-eerst-goed-onderzoeken